

A helyi-területi közigazgatási II. – A helyi önkormányzatok

Dr. Iván Dániel
tanársegéd

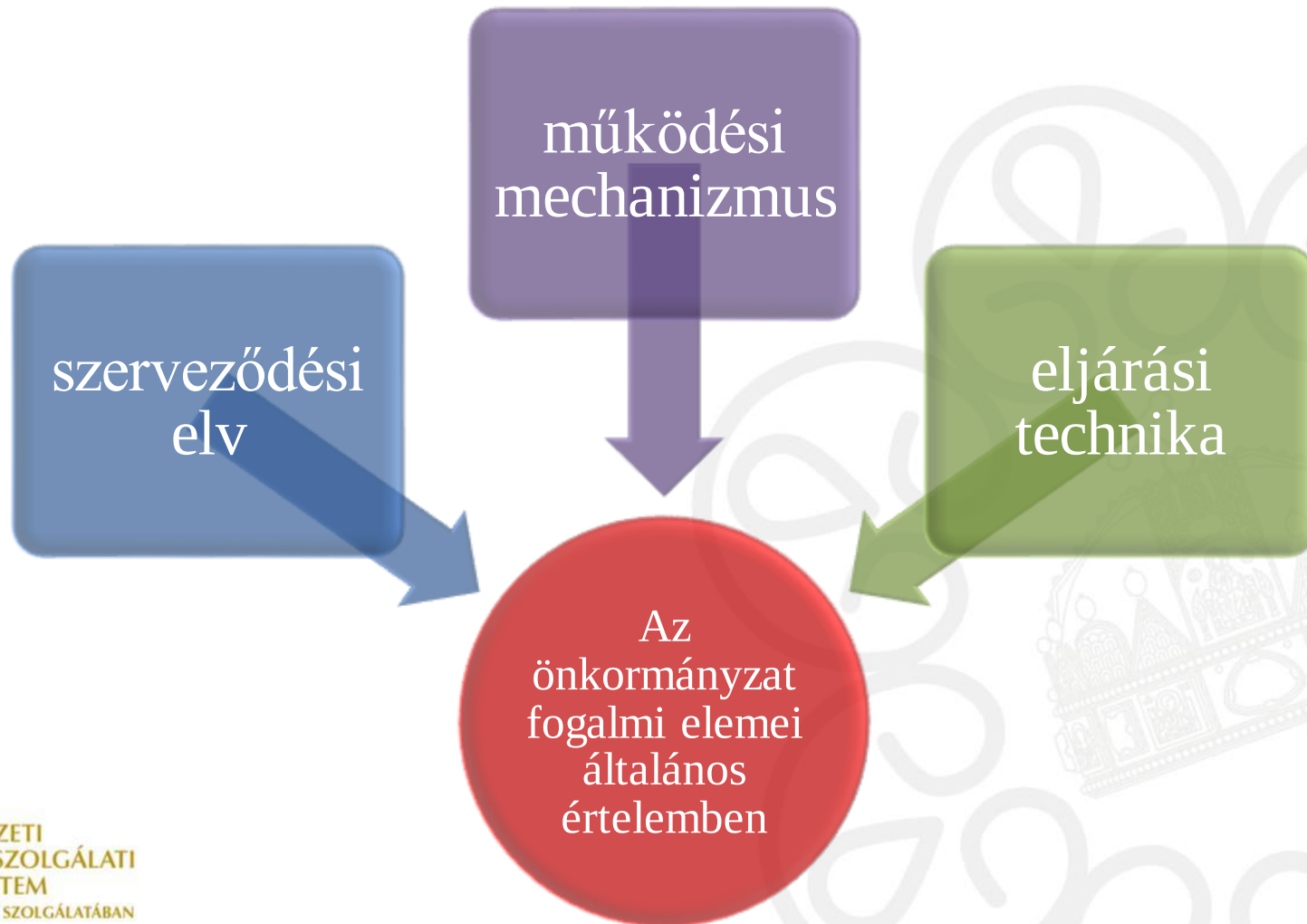
Az előadás felépítése

- I. Az önkormányzás tartalma**
- II. A önkormányzatok típusai**
- III. A helyi önkormányzás joga – alkotmányos alapok**
- IV. A helyi önkormányzatok fogalma, feladat- és hatáskörei**
- V. A helyi önkormányzatok szervei**

I. Az önkormányzás tartalma

Az önkormányzás tartalma I.

Az önkormányzás tartalma I.

- i) **szerveződési elv:** az önkormányzás, **intézményesült szervezeti formában való létrehozása és funkcionálása**, amely magában foglalja:
 1. az önszerveződést
 2. a **saját jogon való döntést**
 3. az **önszabályozást**
 4. az **önigazgatást**, döntéshozatal, végrehajtás, ellenőrzés (önkontroll)
 5. az **önfejlesztést** (önkorrekciós lehetőség)

Az önkormányzás tartalma II.

- **ii) működési mechanizmus:**
 - 1. Céljainak meghatározásában** jelentkezik, mivel a céloknak a tagok számára az önkifejezés, az önmegvalósítás lehetőséget kell kínálnia
 - 2. A tagok érdekképviselőinek és védelmének** ellátása.

Az önkormányzás tartalma III.

- **iii) eljárási technika:** az önkormányzat olyan intézményesült megoldások kialakítását és alkalmazását tételezi fel, amelyek lehetővé teszik az önkormányzat tagjainak az önkormányzati döntések előkészítésében és meghozatalában való közreműködését, akár képviseleti, akár közvetlen, a különböző participációs megoldásokon keresztül **akaratformálási tevékenységet.**

Az önkormányzás tartalma IV.

- Az önkormányzat feltételezi az autonómiát, mint függetlenséget, mint a másoktól való elkülönülés jogát és lehetőségét.
- Az autonómia terjedelme, egyben meghatározza az önkormányzás terjedelmét is.

Az önkormányzás tartalma V.

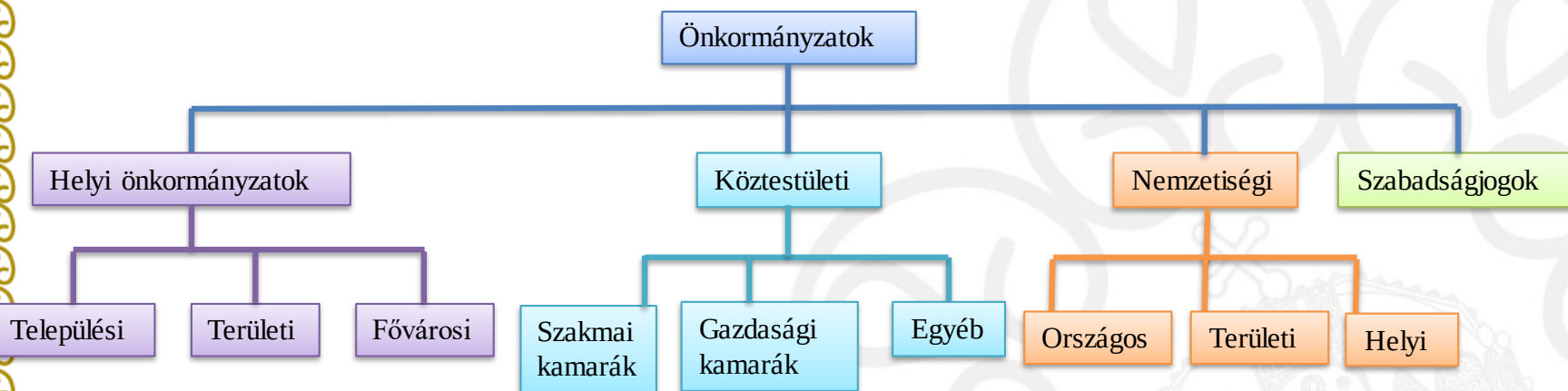
szervezeti autonómia	rendelkezési autonómia	igazgatási autonómia	gazdasági, pénzügyi autonómia
• önszerveződés, • a saját ügyek intézésére önálló szervezetek létrehozása és számukra feladatok meghatározása	• saját jogon való döntés, • önszabályozás; • közvetett vagy közvetlen részvétel, közreműködés a döntések előkészítésében, meghozatalában	• a saját ügyek önálló intézése, • a döntések végrehajtása, • a végrehajtás ellenőrzése	• a saját ügyekkel kapcsolatos pénzeszközök megteremtése • azok önálló felhasználása

Az önkormányzás tartalma VI.

- Az autonómia terjedelme, a függetlenség mértéke **az állami főhatalom általi elismertségtől függ**
- A jogállami alkotmányos demokráciák egyik jellemzője területi, személyi (közösségi) autonómiák **biztosítása és védelme.**
- Az önkormányzás mindig **csoportminőséget**, azaz valamely közösséget, szervezetet illetve területi egységet tételez fel, melyben az önkormányzat a csoport önmagára vonatkoztatott hatalmi, irányítási rendjét jelenti

II. Az önkormányzatok típusai

Az önkormányzatok típusai

III. A helyi önkormányzás joga – alkotmányos alapok

A helyi önkormányzás joga I.

HELYI ÖNKORMÁNYZÁS JOGA:

- A helyi önkormányzás a helyi önkormányzatoknak azt a jogát és képességét jelenti, hogy – jogszabályi keretek között – a közügyek lényegi részét **saját hatáskörükben szabályozzák és igazgassák a helyi lakosság érdekében.**
- Az Országgyűlés elismeri és védi a helyi választópolgárok közösségének önkormányzáshoz való jogát.
- Az egységes állami szervezetrendszer részeként hozzájárulnak az Alaptörvényben foglalt államcélok megvalósításához, elősegítik a jogszabályi kötelezettségek teljesítését.

A helyi önkormányzás joga II.

HELYI ÖNKORMÁNYZÁS:

- **A helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása.**
- A település, valamint a megye **választópolgárai közösségének joga**, melynek során érvényre jut az **állampolgári felelősségérzet**, kibontakozik az **alkotó együttműködés** a helyi közösségen belül.
- A helyi közügyekben **demokratikus módon**, széleskörű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a **helyi közakaratot**.
- **Helyi közügy:** alapvetően a **lakosság közszolgáltatásokkal való ellátásához**, valamint a helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés **szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek megteremtéséhez** kapcsolódnak

A helyi önkormányzás joga III.

HELYI KÖZÜGY:

- alapvetően a **lakosság közszolgáltatásokkal való ellátásához**, valamint a helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés **szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek megteremtéséhez** kapcsolódnak

A helyi önkormányzás joga IV.

HELYI ÖNKORMÁNYZATOK:

- olyan **decentralizált** szervek, amelyek a központi hatalomtól függetlenek (**autonómok**),
- törvény által **védett** **alapjogokkal** rendelkeznek,
- egymáshoz képest **mellérendeltségi** viszonyban vannak.

Alkotmányos alapok I.

Jogforrások:

- 1985. (okt. 15.) Helyi Önkormányzatok Európai Chartája (1997. évi XV. törvény)
- Alaptörvény 31-35. cikk
- 2011. évi CLXXXIX. Törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

Alkotmányos alapok II.

- Magyarországon a **helyi közügyek intézése** és a **helyi közhatalom gyakorlása** érdekében helyi önkormányzatok működnek.
- A helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó ügyről törvényben meghatározottak szerint **helyi népszavazást** lehet tartani.
- A helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályokat **sarkalatos törvény** határozza meg.

Alkotmányos alapok III.

AUTONÓMIA	ALAPTÖRVÉNY
SZERVEZETI AUTONÓMIA: önszerveződés, a saját ügyek intézésére önálló szervezetek létrehozása és számukra feladatok meghatározása	• meghatározza szervezeti és működési rendjét; • szabadon társulhat más helyi önkormányzattal, érdek-képviselői szövetséget hozhat létre, feladat- és hatáskörében együttműködhet más országok helyi önkormányzatával, és tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek;
RENDELKEZÉSI AUTONÓMIA: saját jogon való döntés, önszabályozás; közvetett vagy közvetlen részvétel, közreműködés a döntések előkészítésében, meghozatalában	• rendeletet alkot; • határozatot hoz;
IGAZGATÁSI AUTONÓMIA: a saját ügyek önálló intézése, a döntések végrehajtása, a végrehajtás ellenőrzése	• önállóan igazgat; • önkormányzati jelképeket alkothat, helyi kitüntetéseket és elismerő címeket alapíthat; • a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervtől tájékoztatást kérhet, döntést kezdeményezhet, véleményt nyilváníthat;
GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI AUTONÓMIA: a saját ügyekkel kapcsolatos pénzeszközök megteremtése és önálló felhasználása; tulajdonosi jogok	• gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat; • meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik; • vagyonával és bevételeivel kötelező feladatai ellátásának veszélyeztetése nélkül vállalkozást folytathat; • dönt a helyi adók felállításáról és mértékéről;

IV. A helyi önkormányzatok fogalma, feladat- és hatáskörei

A helyi önkormányzatok I.

- **Területi önkormányzat:** megyékben
- **Települési önkormányzat:** község (2826), város (130), járásszékhely város (174), megyei jogú város (23), fővárosi kerületek (23)
- **A főváros települési és területi önkormányzat.**

A helyi önkormányzatok II.

- A helyi önkormányzat **jogi személy** → A képviselő-testületet a polgármester, a megyei közgyűlést a megyei közgyűlés elnöke, a fővárosi közgyűlést a főpolgármester képviseli.
- **Jogi személy fogalma**: olyan szervezet, amely saját névvel, székhellyel, tagjaitól (alapítójától) elkülönített vagyonnal, önálló vagyoni felelősséggel és jogilag engedélyezett célra irányultsággal, valamint az ügyvezetését és képviselését ellátó **szervezettel** rendelkezik

A helyi önkormányzatok III. / i) A helyi önkormányzatok feladata és hatásköre

- A helyi önkormányzat **ellátja** a törvényben meghatározott **kötelező** és az általa **önként vállalt** feladat- és hatásköröket.
- A helyi önkormányzat - a helyi képviselő-testület vagy a helyi népszavazás döntésével - **önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását:**
 1. amelyet **jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe.**
 2. Az önként vállalt helyi közügyekben az önkormányzat **mindent megtehet, ami jogszabállyal nem ellentétes.**
 3. Az önként vállalt helyi közügyek megoldása **nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását,**
 4. **finanszírozása a saját bevételek,** vagy az erre a célra biztosított külön források terhére lehetséges.

A helyi önkormányzatok IV. / ii) A helyi önkormányzatok feladata és hatásköre

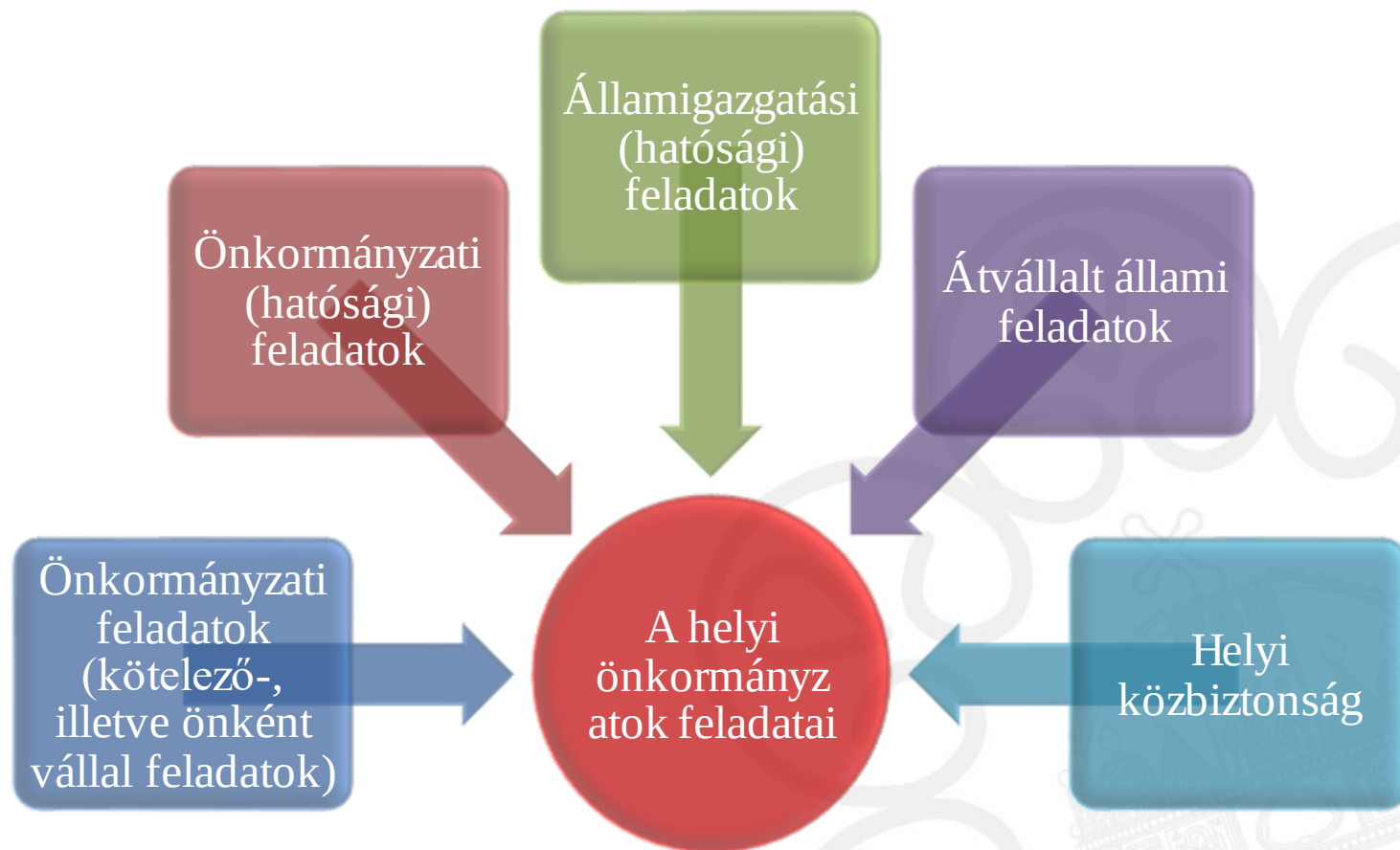
- Törvény a kötelező feladat- és hatáskör megállapításánál **differentiálni köteles**, figyelembe véve a feladat- és hatáskör jellegét, a helyi önkormányzatok eltérő adottságait, különösen
 - **a) a gazdasági teljesítőképességet;**
 - **b) a lakosság számot;**
 - **c) a közigazgatási terület nagyságát.**
- A községnek, a városnak, a járásszékhely városnak, a megyei jogú városnak, a fővárosnak és kerületeinek, valamint a megyei önkormányzatnak egymástól **eltérő feladat- és hatáskörei lehetnek**
→ **Önkormányzatok jogai egyenlők, DE kötelezettségek különbözőek lehetnek.**
- A helyi önkormányzat - törvényben meghatározott esetekben - az állammal kötött külön megállapodás alapján **elláthat állami feladatokat.**

A helyi önkormányzatok V. / iii) A helyi önkormányzatok feladata és hatásköre

Típus	Feladat	db
Község, nagyközség	- helyi lakosság alapvető létfeltételeinek, - és az ehhez szükséges közzszolgáltatások közvetlen igénybevételenek lehetőségeinek biztosítása A nagyközségi címet használhatják azon községi önkormányzatok, amelyek a törvény hatálybalépésekor nagyközségi címmel rendelkeztek, továbbá, amelyek területén legalább 3000 lakos él.	282 6
Város, járásszékhely város	olyan közzszolgáltatások, amelyeket saját területén és vonzáskörzetében , vagy a járás egész területén gazdaságosan, hatékonyan és a szakmai szabályok előírásainak megfelelően képes biztosítani.	304
Megyei jogú város	olyan közzszolgáltatásokat is, amelyek saját területén túl a megye egészére vagy nagy részére kiterjednek.	23
Főváros	a települési és a területi önkormányzat feladat- és hatásköreit is elláthatja.	1
Fővárosi kerület	Települési feladatok	23
Megye	területfejlesztés, vidékfejlesztés, területrendezés, koordináció	19

A helyi önkormányzatok VI. / iv) A helyi önkormányzatok feladata és hatásköre

	tartalom	példa
(Önkormányzati feladat) kötelező feladat	A törvény előírhat az önkormányzatok számára kötelezően ellátandó feladatokat. A törvény a kötelező feladat- és hatáskör megállapításánál differenciálni köteles, figyelembe véve a feladat- és hatáskör jellegét, a helyi önkormányzatok eltérő adottságait: különösen: • a gazdasági teljesítőképesség, • lakosságszám, • közigazgatási terület nagysága alapján	településfejlesztés, -üzemeltetés, egészségügyi alapellátás, óvoda, ivóvíz, szennyvíz, közösségi közlekedés; hulladék-gazdálkodás
(Önkormányzati feladat) Önként vállalt feladat	A helyi önkormányzat - a helyi képviselő-testület vagy a helyi népszavazás döntésével - önként vállalt feladatai: • minden olyan helyi közügy önálló megoldása, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe • az önként vállalt helyi közügyekben az önkormányzat mindent megtehet, ami jogszabállyal nem ellentétes • nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását, • finanszírozása a saját bevételek, vagy az erre a célra biztosított külön források terhére lehetséges.	közétkeztetés, étkezési, fűtésilakás-fenntartási hozzájárulás, támogatás, egészségügyi ellátások

	tartalom	példa
Önkormányzati hatósági feladat	Az önkormányzati hatósági hatáskör címzettje a képviselő-testület, de ezeket átruházhatja szerveire, kivéve a részönkormányzat testületét. Ezek nem államigazgatási feladatok. Az önkormányzati hatósági hatáskör gyakorlásához a képviselő-testület utasítást adhat, hatáskört visszavonhatja.	segélyügyek
Államigazgatási (hatósági) feladat	Törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet - a jegyző a polgármesteri hivatal és a közös önkormányzati hivatal ügyintézője számára <i>államigazgatási feladat- és hatáskört</i> állapíthat meg, - a (fő)polgármester, a megyei közgyűlés elnöke számára <i>honvédelmi, polgári védelmi, katasztrófaelhárítási ügyekben</i> az országos államigazgatási feladatok helyi irányításában és végrehajtásában való részvételét rendelheti el. Az ellátásukhoz szükséges költségvetési támogatást a központi költségvetés biztosítja. Ha a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a jegyző, a polgármesteri hivatal és a közös önkormányzati hivatal ügyintézője államigazgatási feladat- és hatáskörében jár el, a képviselő-testület, közgyűlés nem utasíthatja, döntését nem bírálhatja felül.	anyakönyvi ügyek, ipar- és kereskedelmi igazgatási, birtokvédelmi feladatok, hagyatéki eljárás

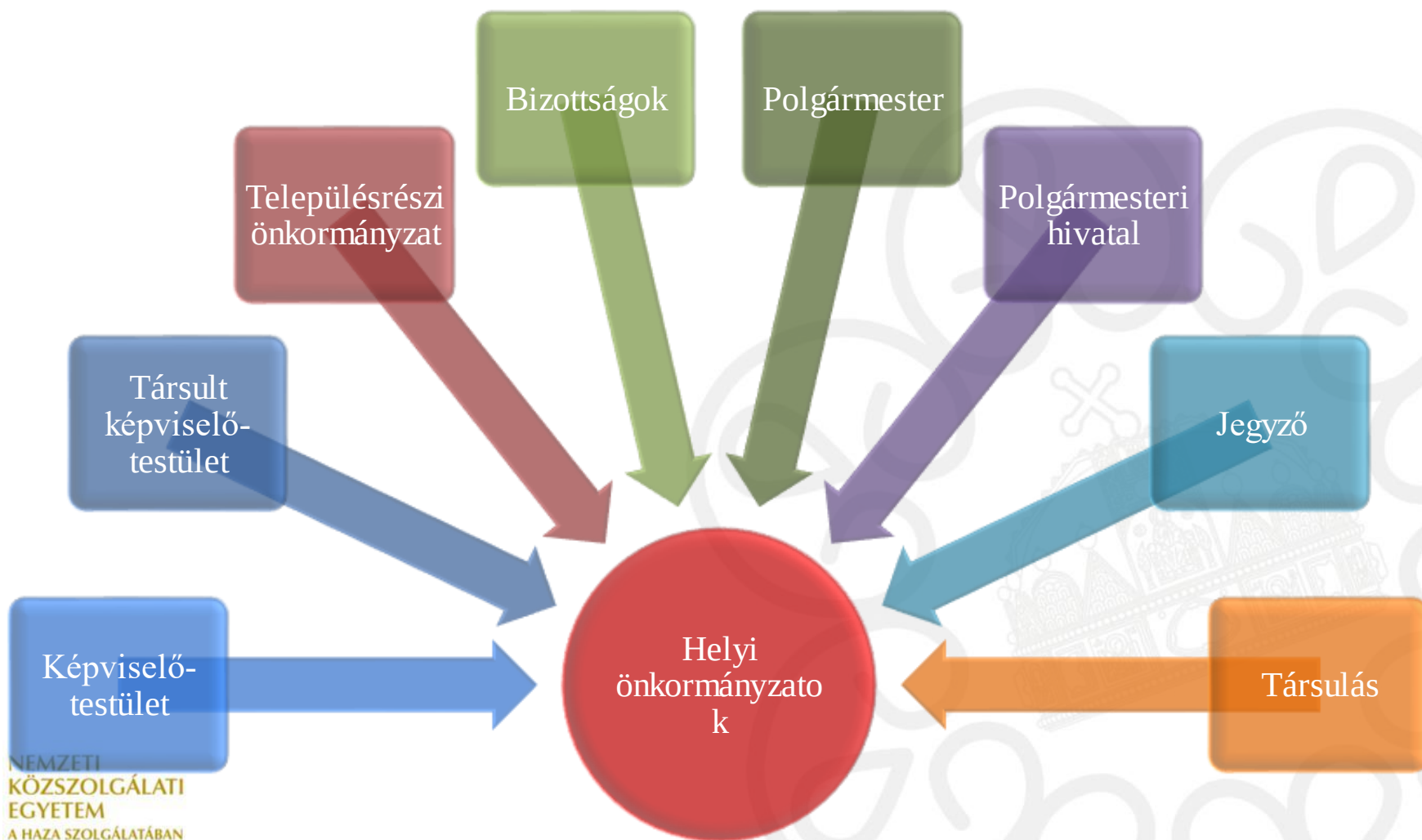
	tartalom	példa
Átvállalt állami feladat	A helyi önkormányzat – törvényben meghatározott esetekben– az állammal kötött külön megállapodás alapján elláthat állami feladatokat. A megállapodásban rendelkezni kell a feladatellátás finanszírozásáról.	kevésbé jellemző napjainkban
Helyi közbiztonság	Az önkormányzat a helyi közbiztonságról, vagyonának, más értékének védelméről kényszerítő eszköz alkalmazására törvény alapján jogosult szervezet létrehozásával is gondoskodhat. A szervezet tevékenységét az illetékes rendőrfőkapitánysággal kötött írásbeli együttműködési megállapodás alapján, a rendőrség szakmai felügyeletével végzi.	polgárőrség

ÖNKORMÁNYZATI FELADATOK (kötelezően vagy önként vállalt)		ÁLLAMIGAZGATÁSI FELADATOK
településfejlesztés, településrendezés	szociális szolgáltatások és ellátások	- NEM helyi jelentőségű ügyek, hanem olyan feladatok, amelyeket az államigazgatásnak kell(ene) ellátnia - Címzettjei: – polgármester, főpolgármester, megyei közgyűlés elnöke – jegyző, a polgármesteri hivatal és a közös önkormányzati hivatal ügyintézője
településüzemeltetés (köztemető, közvilágítás, helyi közutak, közparkok stb.)	lakás- és helyiséggazdálkodás	
közterületek, közintézmények elnevezése	hajléktalan ellátás	
egészségügyi alapellátás	helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás	
környezet-egészségügy (köztisztaság, rovar- és rágcsálóirtás, stb.)	honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás	
óvodai ellátás	helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok	
kulturális szolgáltatás	a kistermelők, őstermelők számára értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;	
gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások	sport, ifjúsági ügyek	
közreműködés a település közbiztonságának biztosításában	helyi közösségi közlekedés biztosítása	
hulladékgazdálkodás	távhőszolgáltatás	
víziközmű-szolgáltatás		

	döntés	szabály	jogszabály
NORMATÍV AKTUS	rendelet	Jogszabály az önkormányzati rendelet. Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat képviselő-testülete törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot. Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.	Alaptörvény T) cikk; 32. cikk
	normatív határozat	Normatív határozatban szabályozhatja a helyi önkormányzat képviselő-testülete a saját és az általa irányított szervek tevékenységét és cselekvési programját, valamint az általa irányított szervek szervezetetés működését.	Jat. 23. §
	normatív utasítás	Normatív utasításban szabályozhatja a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke és a jegyző a vezetése, az irányítása vagy a felügyelete alá tartozó szervek szervezetét és működését, valamint tevékenységét.	
EGYEDI AKTUS	hatósági döntés	Közigazgatási hatósági ügy minden olyan ügy, amelyben a közigazgatási hatóság az ügyfelet érintő jogot vagy köteleességet állapít meg, adatot, tényt vagy jogosultságot igazol, hatósági nyilvántartást vezet vagy hatósági ellenőrzést végez. A hatóság a közigazgatási hatósági ügy érdekében határozatot hoz, az eljárás során felmerült minden más kérdésben végzést bocsát ki.	Ákr.
	egyéb határozat	A helyi önkormányzat képviselő-testülete az önkormányzatot érintő bármilyen kérdésben, a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között határozatot hoz.	Alaptörvény; Mötv.

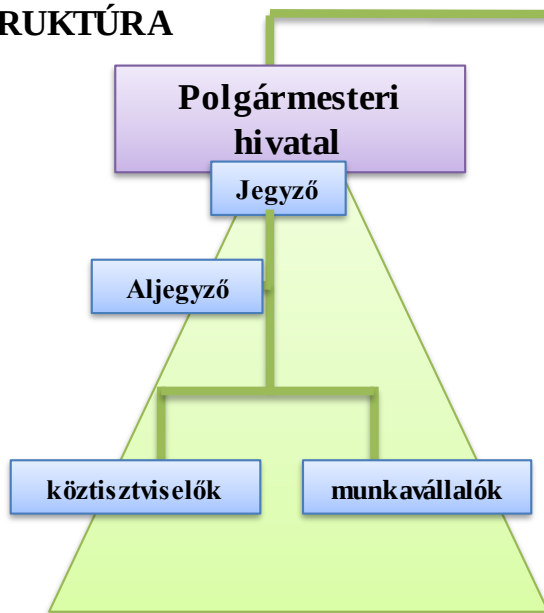
V. A helyi önkormányzatok szervei

A helyi önkormányzatok VII. / i) A helyi önkormányzatok szervei

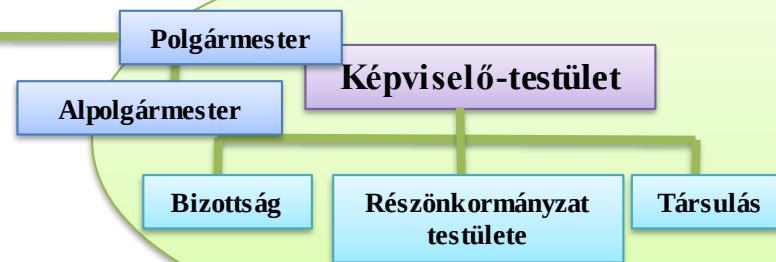

A helyi önkormányzatok VIII. / ii) A helyi önkormányzatok szervei

SZAKMAI ÁLLANDÓ STRUKTÚRA

POLITIKAI VÁLTOZÓ STRUKTÚRA

Önkormányzati intézmények, gazdasági társaságok

HELYI SZINT

A helyi önkormányzatok IX. / iii) A helyi önkormányzatok szervei

Település (város; község)	Megye	Megyei jogú város	Főváros
Polgármester	Közigyűlés elnöke	Polgármester	Főpolgármester
Képviselő-testület	Közigyűlés	Közigyűlés	Közigyűlés
Bizottságok	Bizottságok	Bizottságok	Bizottságok
Polgármesteri hivatal	Közigyűlés hivatala	Polgármesteri hivatal	Főpolgármesteri hivatal
Jegyző	Főjegyző	Jegyző (címmzetes főjegyző)	Főjegyző

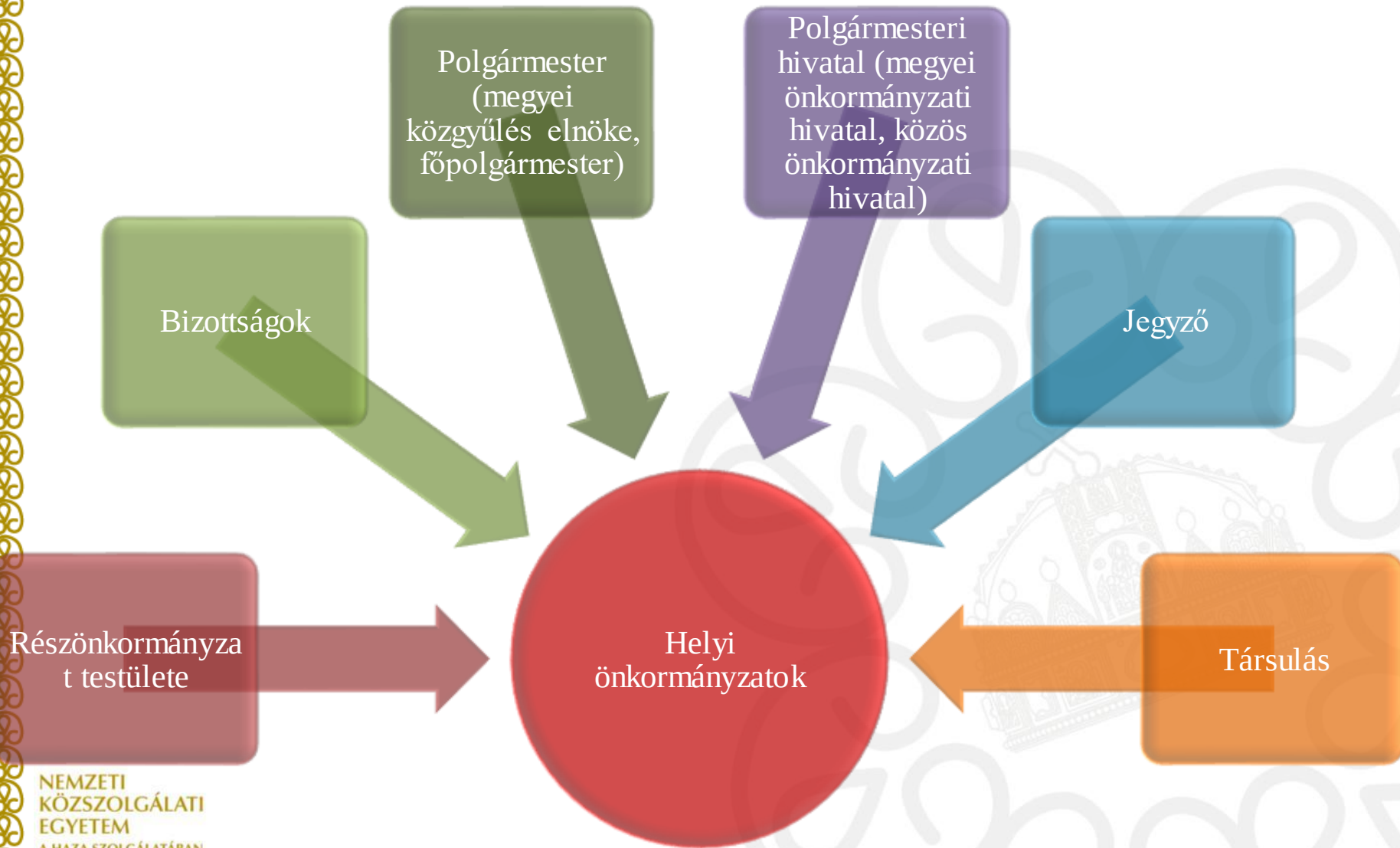
A helyi önkormányzatok X. / iv) A helyi önkormányzatok szervei

	Politikai elem	Szakmai elem
Jellemzés	• a lakosság közvetlenül választja • határozott idejű (a következő önkormányzati választásig tart) • nem köztisztviselő • feltétel: választó jog • Kttv. szabályai csak kisegítő jellegűek • díjazás Mötv. szerint a Kttv. Alapján	• munkáltató nevezi ki, nem a lakosság választja • határozatlan idejű • köztisztviselő • feltétel: Kttv. szigorú szabályai, végzettség • Kttv. szabályai meghatározóak • díjazás Kttv. szerint
Főváros	• Főpolgármester • Főpolgármester-helyettes • Közgyűlési képviselők	• főjegyző • aljegyző • főpolgármesteri hivatal köztisztviselője
Település (város, község)	• polgármester • alpolgármester • képviselőtestület tagjai (képviselek)	• jegyző • aljegyző • polgármesteri hivatal vagy közös önkormányzati hivatal köztisztviselője
Megye	• megyei önkormányzat közgyűlésének elnöke • megyei önkormányzat közgyűlésének alelnöke • közgyűlési képviselők	• jegyző • aljegyző • megyei önkormányzati hivatal köztisztviselője

A helyi önkormányzatok XI. / iv) A helyi önkormányzat szervei / A képviselő-testület I.

- Tagjait a helyi választópolgárok közössége választja **5 évre** (2014-ig 4 évre)
- A helyi önkormányzat **feladat- és hatásköreit a képviselő-testület gyakorolja.**
- A helyi képviselő-testületet a **polgármester vezeti.**
- Az önkormányzati **feladatok ellátását a képviselő-testület és szervei biztosítják.**

A helyi önkormányzatok XII. / v) A helyi önkormányzat szervei / A képviselő-testület II.

A helyi önkormányzatok XIII. / vi) A helyi önkormányzat szervei / A képviselő-testület III.

ÖNKORMÁNYZATI DÖNTÉST HOZHAT:

- i) képviselő-testület,
- ii) helyi népszavazás,
- iii) képviselő-testület felhatalmazása alapján a képviselő-testület **bizottsága**,
- iv) **részönkormányzat** testülete,
- v) társulása,
- vi) polgármester,
- vi) jegyző.

A helyi önkormányzatok XIV. / vii) A helyi önkormányzat szervei / A képviselő-testület IV.

- A döntéshozatalból **kizárható az**, akit vagy akinek a közeli hozzátartozóját az ügy személyesen érinti. Az önkormányzati képviselő köteles bejelenteni a **személyes érintettséget**. A kizárásról a képviselő-testület dönt.
- **A kizárt** önkormányzati képviselőt a határozatképesség szempontjából **jelenlevőnek kell tekinteni**.
- A képviselő-testület **határozatképes**, ha az ülésen a képviselőknek **több mint a ½-e** jelen van
- A képviselő-testület a döntéseit (határozat, rendelet) **nyílt szavazással hozza**. (Főszabály)

A helyi önkormányzatok XV. / viii) A helyi önkormányzat szervei / A képviselő-testület V.

Minősített (összes képviselő ½-e) többség szükséges az alábbi kérdésekben:

1. rendeletalkotás;
2. szervezetének kialakítása és működésének meghatározása, a törvény által hatáskörébe utalt választás, kinevezés, vezetői megbízás;
3. önkormányzati társulás létrehozása, megszüntetése, abból történő kiválás, a társulási megállapodás módosítása, társuláshoz, érdekképviseleti szervezethez való csatlakozás, abból történő kiválás;
4. megállapodás külföldi önkormányzattal való együttműködésről, nemzetközi önkormányzati szervezethez való csatlakozás, abból történő kiválás;
5. intézmény alapítása, átszervezése, megszüntetése;
6. a helyi önkormányzati vagyon tulajdonjogának ingyenes átruházására vagy nemzeti vagyon tulajdonjogának ingyenes átvételére vonatkozó döntés;
7. A társulásban részt vevő képviselő-testületek mindegyikének minősített többséggel hozott döntése szükséges a társulási megállapodás jóváhagyásához, módosításához vagy a társulás megszüntetéséhez;

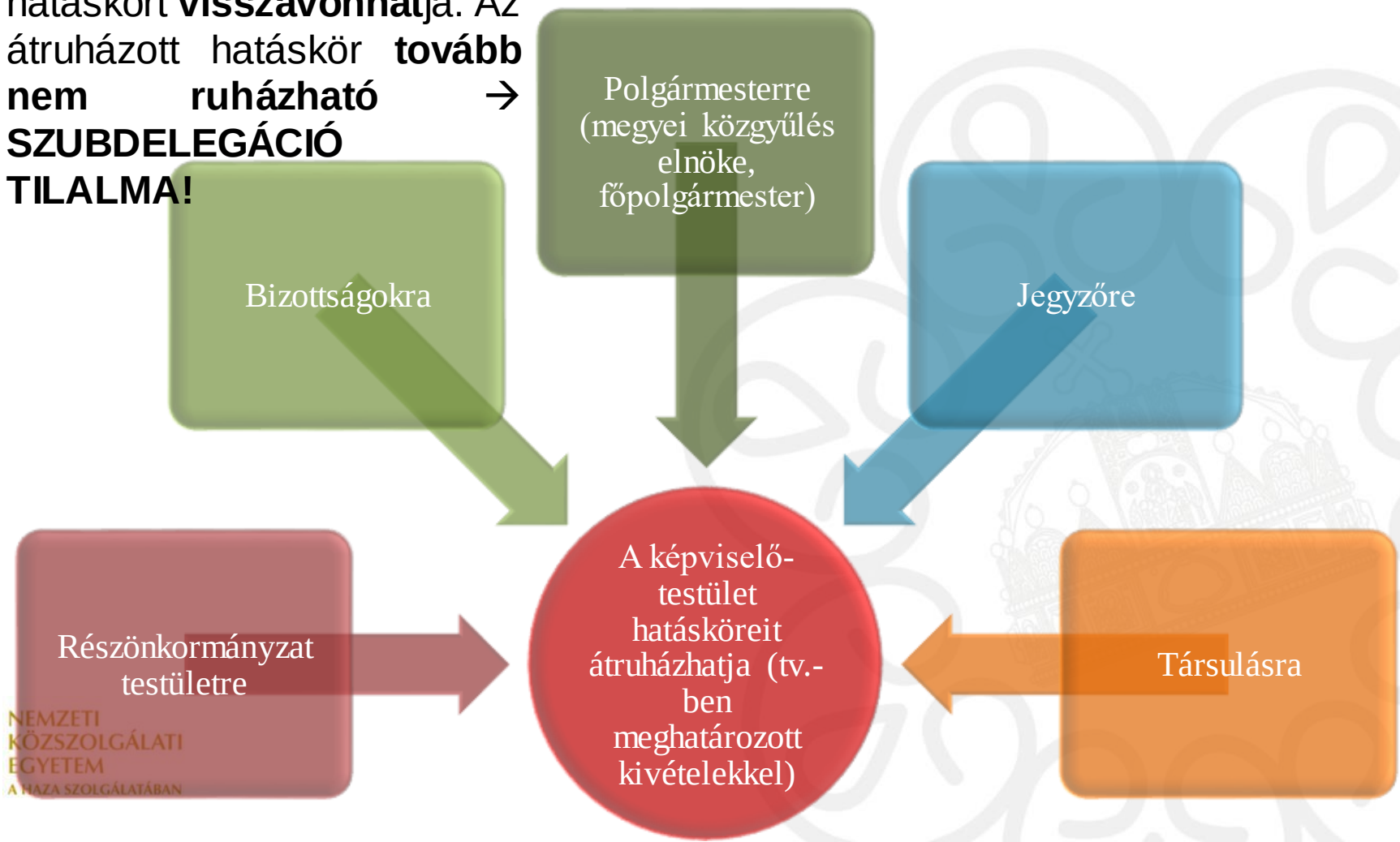
A helyi önkormányzatok XVI. / ix) A helyi önkormányzat szervei / A képviselő-testület VI

Minősített (összes képviselő ½-e) többség szükséges az alábbi kérdésekben:

1. a törvényben és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott ügyek eldöntéséhez,
2. az önkormányzati képviselő kizárásához, az összeférhetetlenség, valamint a méltatlanság megállapításához, a képviselői megbízatás megszűnéséről való döntéshez, valamint
3. zárt ülés elrendeléséhez.
4. a főváros településfejlesztési stratégiájának elfogadása
5. képviselő-testület feloszlata
6. a polgármester sorozatos törvénysértő tevékenysége, mulasztása miatt a polgármester ellen per indítása
7. Alpolgármester megválasztása
8. kedvezményes közös önkormányzati hivatal
9. kezdeményezheti, hogy az Országgyűlés a települést másik megye területéhez csatolja át.

A helyi önkormányzatok XVII. / x) A helyi önkormányzat szervei / A képviselő-testület VII.

E hatáskör gyakorlásához **utasítást adhat** és e hatáskört **visszavonhatja**. Az átruházott hatáskör **tovább nem ruházható** →
SZUBDELEGÁCIÓ TILALMA!

A helyi önkormányzatok XVIII. / xi) A helyi önkormányzat szervei / A képviselő-testület VII

A képviselő-testület át nem ruházható hatáskörei:

- 1. a rendeletalkotás;
- 2. szervezetének kialakítása és működésének meghatározása, a törvény által hatáskörébe utalt választás, kinevezés, vezetői megbízás;
- 3. a helyi népszavazás elrendelése, kitüntetések és elismerő címek alapítása;
- 4. a gazdasági program, a hitelfelvétel, a kötvénykibocsátás, a kölcsönfelvétel vagy más adósságot keletkeztető kötelezettségvállalás, alapítványi forrás átvétele és átadása;
- 5. önkormányzati társulás létrehozása, megszüntetése, abból történő kiválás, a társulási megállapodás módosítása, társuláshoz, érdekképviseleti szervezethez való csatlakozás, abból történő kiválás;
- 6. megállapodás külföldi önkormányzattal való együttműködésről, nemzetközi önkormányzati szervezethez való csatlakozás, abból történő kiválás;
- 7. intézmény alapítása, átszervezése, megszüntetése;
- 8. közterület elnevezése, köztéri szobor, műalkotás állítása;

A helyi önkormányzatok XIX. / xii) A helyi önkormányzat szervei / A képviselő-testület IX

A képviselő-testület át nem ruházható hatáskörei (folyt.):

- **9.** eljárás kezdeményezése az Alkotmánybíróságnál;
- **10.** a bíróságok ülnökeinek megválasztása;
- **11.** állásfoglalás intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási körzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti;
- **12.** a települési képviselő, polgármester méltatlansági és a vagyonnyilatkozati eljárással kapcsolatos, továbbá összeférhetlenségi ügyében való döntés;
- **13.** az önkormányzati képviselői megbíztatás megszűnéséről való döntés, ha a képviselő egy éven át nem vesz részt a képviselő-testület ülésén;
- **14.** a településfejlesztési eszközök és a településszerkezeti terv jóváhagyása;
- **15.** területszervezési kezdeményezés;
- **16.** a helyi önkormányzat tulajdonában álló nemzeti vagyon tulajdonjogának az állam vagy más helyi önkormányzat javára történő ingyenes átruházására, ilyen vagyon ingyenes átvételére vonatkozó döntés;
- **17.** amit törvény a képviselő-testület át nem ruházható hatáskörébe utal.

A helyi önkormányzatok XX. / xiii) A helyi önkormányzat szervei / A képviselő-testület X.

Feladatkörébe tartozó közszolgáltatások ellátására:

- **i) intézményt alapíthat** (kötségvetési szerv, gazdálkodó szerv, non-profit szerv, egyéb szerv)
- **ii) szerződést köthet** természetes és jogi személlyel vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettel.
- A képviselő-testület **kinevezi az intézmény vezetőjét.**
- A képviselő-testület **ülései nyilvánosak.**

A helyi önkormányzatok XXI. / xiv) A helyi önkormányzat szervei / A képviselő-testület XI

- **Évente egyszer** legalább **közmeghallgatást** tart.
- **Évente** legalább **6 ülést** tart
- A képviselő-testület **SzMSz-ében határozza meg** bizottságait, a bizottságok tagjainak számát, a bizottságok feladat- és hatáskörét, működésük alapvető szabályait.
- **Településrészi önkormányzatot** hozhat létre
- **Rendeletet** (eredeti és származékos egyaránt) és **normatív határozatot** alkothat, amelyeket a polgármester és a jegyző ír alá.

A helyi önkormányzatok XXII. / xv) A helyi önkormányzat szervei / A képviselő-testület XII. / a) a képviselők

Az önkormányzati képviselő jogai

- Kezdeményezheti rendelet megalkotását vagy határozat meghozatalát
- A polgármestertől (alpolgármestertől), a jegyzőtől, a bizottság elnökétől önkormányzati ügyekben felvilágosítást kérhet
- Kérésére az írásban is benyújtott hozzászólását a jegyzőkönyvhöz kell mellékelni, vagy kérésére a véleményét rögzíteni kell a jegyzőkönyvben
- Tanácskozási joggal részt vehet a képviselő-testület bármely bizottságának nyilvános vagy zárt ülésén
- Javasolhatja a bizottság elnökének a bizottság feladatkörébe tartozó ügy megtárgyalását
- Kezdeményezheti, hogy a képviselő-testület vizsgálja felül bizottságának, a polgármesternak, a részönkormányzat testületének, a jegyzőnek - a képviselőtestület által átruházott - önkormányzati ügyben hozott döntését;
- megbízás alapján képviselheti a képviselő-testületet
- A polgármestertől igényelheti a képviselői munkájához szükséges tájékoztatást
- Közérdekű ügyben kezdeményezheti a polgármester intézkedését,
- A képviselő-testület és a képviselő-testület bizottságának ülésén a magyar jelnyelvet vagy az általa választott speciális kommunikációs rendszert használhatja

Az önkormányzati képviselő kötelezettségei

- Köteles a testületi üléseken megjelenni
- Köteles a képviselő-testület munkájában és döntéshozatali eljárásában részt venni
- Eskütételét követően három hónapon belül köteles részt venni a kormányhivatal által szervezett képzésen
- Köteles kapcsolatot tartani a választópolgárokkal
- A választópolgárokkal évente legalább egy alkalommal tájékoztatást nyújt képviselői tevékenységéről
- Önkormányzati képviselői minőségére saját szakmai vagy üzleti ügyében nem hivatkozhat
- Vagyonnyilatkozat-tétel
- A település (fővárosi kerület, megye) egészéért vállalt felelősséggel képviseli a választóinak az érdekeit
- Köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni

A helyi önkormányzatok XXII. / xv) A helyi önkormányzat szervei / A képviselő-testület XII. / a) Társult képviselő-testület

- **A települési képviselő-testület más települési képviselő-testülettel társult képviselő-testületet alakíthat.**
- **Társult képviselő-testület alakítása esetén a képviselő-testületek részben vagy egészben egyesítik a költségvetésüket, közös önkormányzati hivatalt tartanak fenn és intézményeiket közösen működtetik.**
- **Azokban az ügyekben, amelyek kizárólag az adott települést érintik, az egyes települések képviselő-testülete önállóan dönt.**
- **A társult képviselő-testület alakuló ülésén határozatba foglalja a megalakulását, a székhelyét, a hozzá tartozó települések felsorolását. A társult képviselő-testület dönt az SzMSz-éről. A társult képviselő-testület ülését össze kell hívni bármely részt vevő település polgármesterének a kezdeményezésére.**
- **(Társult képviselő-testület alakítható úgy is, hogy az érdekelt települési képviselő-testületek a települések lakosságszámának arányában választják meg a tagjait a települési képviselők közül.)**

A helyi önkormányzatok XXIII. / xvi) A helyi önkormányzat szervei / Településrészi önkormányzat

- A képviselő-testület **valamely településrész sajátos érdekeinek képviseletére** településrészi önkormányzatot hozhat létre települési képviselőkből és más, az adott településrészen élő választópolgárokból.
- A részönkormányzat testületére **önkormányzati hatósági hatáskör nem ruházható át.**
- Munkájának segítésére a képviselő-testület **hivatali kirendeltségeket hozhat létre**, amelyek egyben a lakossági ügyintézésben **ügyfélszolgálati teendőket** is elláthatnak.
- A részönkormányzat szervezetére, működésére és tagjaira **a bizottságokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.**

A helyi önkormányzatok XXIV. / xvii) A helyi önkormányzat szervei / Bizottságok I.

- A bizottság - feladatkörében - **kezdeményezi, előkészíti a képviselő-testület döntéseit**, a képviselő-testület által átruházott hatáskörben **döntést hoz**.
- A képviselő-testület **döntési jogot** adhat bizottságának, amelyet bármikor visszavonhat.
- A képviselő-testület **saját maga határozza meg** bizottsági **szervezetét** és **választja meg** bizottságait.
- A bizottság **elnökét és** - az elnökkel együtt számított - **tagjainak több mint a felét** az önkormányzati **képviselők közül kell választani**. Nem lehet a bizottság elnöke vagy tagja a polgármester.

A helyi önkormányzatok XXV. / xviii) A helyi önkormányzat szervei / Bizottságok II.

Kötelező szabályok:

- **2000 több lakosú** településen **pénzügyi** bizottságot létre kell hozni
- A **100 főt meg nem haladó** lakosú településen a bizottsági feladatokat a **képviselő-testület látja el**.
- Az **1000 főt meg nem haladó** lakosú településen a kötelező bizottsági feladat- és hatásköröket **egy bizottság is elláthatja**.
- Egyéb esetekben a képviselő-testület szabadon eldöntheti, hogy milyen jellegű bizottságokat kíván létrehozni (lehet állandó, eseti vagy ideiglenes bizottság)

A helyi önkormányzatok XXVI. / xix) A helyi önkormányzat szervei / Polgármester I.

- A **lakosság 5 évre választja** (2014-ig 4 évre), megválasztását követően esküt tesz a képviselő-testület előtt és erről okmányt ír alá.
- A **képviselő-testület elnöke** a polgármester.
- A polgármester jogai és kötelezettségei a megválasztásával keletkeznek, a megbízatás megszűnésével szűnnek meg.
- A polgármester tisztségét **főállásban** vagy **társadalmi megbízatásban** látja el.
- A polgármester **összehívja és vezeti a képviselő-testület ülését.**
- **Képviseli a képviselő-testületet.**
- A polgármester **tagja a képviselő-testületnek**, a képviselő-testület határozatképessége, döntéshozatala, működése szempontjából önkormányzati képviselőnek tekintendő.

A helyi önkormányzatok XXVII. / xx) A helyi önkormányzat szervei / Polgármester II.

Feladatai:

- **a) a képviselő-testület döntései szerint és saját hatáskörében irányítja a polgármesteri hivatalt, a közös önkormányzati hivatalt;**
- **b) a jegyző javaslatainak figyelembevételével meghatározza a polgármesteri hivatalnak, a közös önkormányzati hivatalnak feladatait az önkormányzat munkájának a szervezésében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában;**
- **c) dönt a jogszabály által hatáskörébe utalt államigazgatási ügyekben, hatósági hatáskörökben, egyes hatásköreinek gyakorlását átruházhatja az alpolgármesterre, a jegyzőre, a polgármesteri hivatal, a közös önkormányzati hivatal ügyintézőjére;**
- **d) a jegyző javaslatára előterjesztést nyújt be a képviselő-testületnek a hivatal belső szervezeti tagozódásának, létszámának, munkarendjének, valamint ügyfélfogadási rendjének meghatározására;**
- **e) a hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadmányozás rendjét;**
- **f) gyakorolja a munkáltatói jogokat a jegyző tekintetében; gyakorolja az egyéb munkáltatói jogokat az alpolgármester és az önkormányzati intézményvezetők tekintetében.**

A helyi önkormányzatok XXVIII. / xxi) A helyi önkormányzat szervei / Polgármester III.

A polgármester tisztsége megszűnik:

- a) az új polgármester megválasztásával;
- b) ha a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán már nem választható;
- c) az összeférhetetlenség kimondásával;
- d) méltatlanság megállapításával;
- e) sorozatosan törvénysértő tevékenysége, mulasztása miatti jogi felelősségének jogerős bírósági ítéletben történő megállapításával, az ítélet jogerőre emelkedésének a napjával;
- f) a tisztségről történő lemondással;
- g) a képviselő-testület feloszlásának kimondását követően új polgármester megválasztásával;
- h) az Országgyűlésnek a helyi önkormányzat képviselő-testülete feloszlását kimondó határozatával;
- i) halálával.

A helyi önkormányzatok XXIX. / xxii) A helyi önkormányzat szervei / Polgármester IV / a)

Alpolgármester

- A **képviselő-testület** a polgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel a **polgármester helyettesítésére, munkájának segítésére egy alpolgármestert**, főpolgármester-helyettest, a megye közgyűlése alelnököt **választ, több alpolgármestert választhat.**
- A képviselő-testület **legalább egy alpolgármestert saját tagjai közül** választ meg.
- Az alpolgármester a **polgármester irányításával látja el feladatait.** Több alpolgármester esetén a polgármester bízza meg általános helyettesét.
- Társadalmi megbízatású polgármesteri tisztség esetén az alpolgármesteri tisztség is csak társadalmi megbízatásban tölthető be.

A helyi önkormányzatok XXX. / xxiii) A helyi önkormányzat szervei / Polgármesteri hivatal

Polgármesteri hivatal:

- A helyi önkormányzat **képviselő-testülete polgármesteri hivatalt** vagy **közös önkormányzati hivatalt** hoz létre (megyei közgyűlés → megyei önkormányzati hivatal):
 - **i)** az önkormányzat működésével, valamint
 - **ii)** a polgármester vagy a jegyző feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására.
- A hivatal **közreműködik az önkormányzatok egymás közötti,** valamint az **állami szervekkel történő együttműködésének összehangolásában.**
- **Polgármester irányítja, de a jegyző vezeti.**
- A hivatal működési költségét az állam fedezi.

A helyi önkormányzatok XXXI. / xxiv) A helyi önkormányzat szervei / Polgármesteri hivatal II.

Közös önkormányzati hivatal:

- Közös önkormányzati hivatalt hoznak létre: (konjunktív feltételek)
 - i) azok a **járáson belüli** községi önkormányzatok,
 - ii) amelyek közigazgatási területét **legfeljebb egy település közigazgatási területe választja el** egymástól,
 - iii) és a községek lakosságszáma **nem haladja meg a 2000 főt**.
- A 2000 fő lakosságszámot meghaladó település is tartozhat közös önkormányzati hivatalhoz.
- A közös önkormányzati hivatalhoz tartozó **települések összlakosságszáma legalább 2000 fő** (kivéve, ha város az egyik település), **vagy** a közös hivatalhoz tartozó **települések száma legalább hét**.

A helyi önkormányzatok XXXII. / xxv) A helyi önkormányzat szervei / Jegyző I.

- **Pályázat útján határozatlan időre a polgármester nevezi ki**
- **Képesítési előírások:** (konjunktív feltételek)
 - **a)** igazgatásszervező vagy közigazgatás-szervező alapképzési szakon, vagy jogász vagy államtudományi mesterképzési szakon szerzett szakképzettséggel vagy közigazgatási mesterképzési szakon szerzett okleveles közigazgatási szakértő vagy okleveles közigazgatási menedzser szakképzettséggel rendelkezik,
 - **c)** és **jogi** vagy **közigazgatási szakvizsgával**, vagy a Közigazgatási Továbbképzési Kollégium által a teljeskörűen közigazgatási jellegűnek minősített tudományos fokozat alapján adott **mentesítéssel** rendelkezik, (kinevezhető akkor, ha nincs ezek birtokában, de 1 éven belül megszerzi)
 - **b)** és legalább **2 évi közigazgatási gyakorlatot** szerzett.
- A jegyző **vezeti a polgármesteri hivatalt** vagy a **közös önkormányzati hivatalt**.
- A jegyzőt az **aljegyző helyettesíti**, ellátja a jegyző által meghatározott feladatokat

A helyi önkormányzatok XXXIII. / xxvi)

A helyi önkormányzat szervei / Jegyző II.

Feladatai:

- **a) dönt** a jogszabály által hatáskörébe utalt **államigazgatási ügyekben**;
- **b) gyakorolja a munkáltatói jogokat a polgármesteri hivatal, a közös önkormányzati hivatal köztisztviselői és munkavállalói tekintetében, továbbá gyakorolja az egyéb munkáltatói jogokat az aljegyző tekintetében**;
- **c) gondoskodik az önkormányzat működésével kapcsolatos feladatok ellátásáról**;
- **d) tanácskozási joggal vesz részt a képviselő-testület, a képviselő-testület bizottságának ülésén**;
- **e) jelzi a képviselő-testületnek, a képviselő-testület szervének és a polgármesternek, ha a döntésük, működésük jogszabálysértő („törvényesség őre”)**;

A helyi önkormányzatok XXXIV. / xxvii)

A helyi önkormányzat szervei / Jegyző III.

Feladatai (folyt):

- **f) évente beszámol** a képviselő-testületnek a hivatal tevékenységéről;
- **g) döntésre előkészíti a polgármester hatáskörébe tartozó államigazgatási ügyeket;**
- **h) dönt** azokban a hatósági ügyekben, amelyeket a polgármester ad át;
- **i) dönt a hatáskörébe utalt önkormányzati és önkormányzati hatósági ügyekben;**
- **j) a hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadmányozás rendjét;**
- **k) rögzíti a talált dolgok nyilvántartásába** a talált idegen dologgal kapcsolatos a körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló törvény szerinti adatokat, valamint a talált idegen dolog tulajdonosnak történő átadást követően törli azokat.

A helyi önkormányzatok XXXV. / xxviii)

A helyi önkormányzat szervei / Társulás I.

- Az Alaptörvény 32. cikke kimondja a helyi önkormányzatok közötti **szabad társulás elvét**.
- Az Alaptörvény 34. cikke értelmében ugyanakkor törvény elrendelheti a helyi önkormányzat kötelező feladatának **társulásban történő ellátását** (kötelező társulás).
- A helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy **egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör**, valamint a polgármester és a jegyző **államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre**.
- A társulást a helyi önkormányzatok képviselő-testületei **írásbeli megállapodással** hozzák létre. A megállapodást a polgármester írja alá. (minősített többség kell hozzá)
- A társuláshoz **csatlakozni naptári év első, abból kiválni naptári év utolsó** napjával lehet, ha törvény vagy a társulási megállapodás másként nem rendelkezik.

A helyi önkormányzatok XXXVI. / xxix)

A helyi önkormányzat szervei / Társulás II

- A társulás a **feladatkörébe tartozó közszolgáltatások ellátására**
 - i) költségvetési szervet,
 - ii) gazdálkodó szervezetet,
 - iii) non-profit szervezetet és
 - iv) egyéb szervezetet **alapíthat, kinevezi vezetőiket.**
- A társulás olyan vállalkozásban vehet részt, amelyben felelőssége nem haladja meg vagyoni hozzájárulásának mértékét.
- A társulás **működési költségeihez** - a társulási megállapodás eltérő rendelkezése hiányában - a társulás tagjai az általuk képviselt **települések lakosságszámának arányában hozzájárulnak.**
- A társulás **saját vagyonnal rendelkezhet.**

A helyi önkormányzatok XXXVII. / xxx) A

helyi önkormányzat szervei / Társulás III.

Szervezete:

- **Döntéshozó szerve a társulási tanács, melyet a társult önkormányzatok képviselő-testületei által delegált tagok alkotják,** akik a megállapodásban meghatározott számú szavazattal rendelkeznek.
- A társulási tanács döntését **határozattal hozza.**
- A társulási tanács **akkor határozatképes,** ha ülésén a megállapodásban meghatározott számú, de legalább a szavazatok felével rendelkező képviselő jelen van.
- A társulási tanács **tagjai közül elnököt választ, alelnököt** választhat
- A társulási tanács döntéseinek előkészítése, végrehajtásuk szervezése érdekében **bizottságokat alakíthat.**

A helyi önkormányzatok XXXVIII. / xxxi) A helyi önkormányzat szervei / Társulás IV.

A társulás megszűnik:

- **a)** ha a megállapodásban **meghatározott időtartam eltelt**, vagy törvényben szabályozott **megszűnési feltétel megvalósult**;
- **b)** a társulásban részt vevő képviselő-testületek mindegyikének **minősített többséggel hozott döntése alapján**;
- **c)** a **törvény erejénél fogva (ex lege)**;
- **d)** a **bíróság jogerős döntése alapján**.

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET!

Ivan.Daniel@uni-nke.hu

